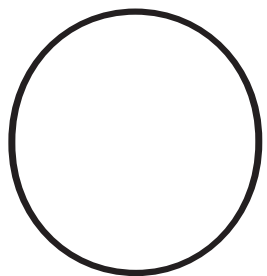

Zicht op plantage Bolivia en de Caribische Zee vanaf de klif.

BOUWPLANNEN Natuurbeschermers op Bonaire zijn bezorgd over een plan om 1500 woningen op een voormalige plantage te bouwen. Het gebied is begroeid met kwetsbaar tropisch bos. De projectontwikkelaar begrijpt de ophef niet.

tekst en foto's **Joop Bouma, Bonaire**

hoog boven de Caribische Zee ineens een enorme boomcactus plat ziet liggen. Net omgezaagd. Een kadushi van zo'n 4 meter hoog, met dikke stam. Minstens honderd jaar oud, schat hij. Een kerngezond exemplaar, hij wijst op jonge uitlopers aan de gevelde cactus. Het zaagsel van de kettingzaag is nog vers. "Ik ga aangifte doen", zegt hij verbeten. "Dit mag niet. Deze boom staat op de rode lijst. Dit is nou precies zoals het hier zo vaak gaat."

We staan aan de rand van het gebied Bolivia, aan de oostkust van Bonaire, tussen het oude dorp Rincon en hoofdstad Kralendijk. Bolivia is een voormalige geitenplantage en lang geleden werd hier ook aloë geteeld. Het gebied van

jee, kijk, zo gaat dat dus", Johan de Blerk, boomliefhebber op Bonaire, schrikt zichtbaar als hij op de klif

2850 hectare – 10 procent van het hele eiland – is begroeid met droog tropisch bos. Door de decennialange begrazing van loslopende geiten, ezels en varkens is de soortenrijkdom er ernstig aangetast. Jonge aanwas krijgt geen kans, zoals eigenlijk in de hele vrije natuur van Bonaire. Droog tropisch bos is een van de belangrijke Caribische habitats, maar ook één met een 'zeer ongunstige toekomst', aldus een recent rapport van Wageningse wetenschappers in opdracht van de Haagse ministeries van landbouw en economische zaken.

Op dat uiterste randje van Bolivia, waar we nu staan, is onlangs een smalle strook grond verkocht voor woningbouw. Het is een prachtig plekje met een majestueus uitzicht over de voormalige plantage, met daarachter de eindeloze, glinsterende Caribische Zee. Wie wil daar niet wonen?

De Blerk, die zich op het eiland inzet voor het behoud en herstel van de natuur, weet als geen ander dat er door grondeigenaren vaak flink wordt gekapt. Vaak bewust in strijd met de regels, soms domweg uit onkunde. Daar-

'Ik heb hier nog nooit iets van natuurbeleid gezien en ik kom hier al sinds 1992'

om is hij bij de kopers van de vier kavels op Bolivia langs gegaan. Ook die van het stuk grond waarop we staan. Om uit te leggen dat er al zoveel bomen zijn verdwenen uit de vrije natuur van Bonaire en dat wat er nu nog staat, moet worden gekoesterd. Die zorg komt ook de enorme cactussen toe, vindt De Blerk, ook al groeien er daarvan veel op het eiland.

Voor bomen met een stamdiameter van meer dan 20 centimeter moet op Bonaire een kapvergunning worden aangevraagd. Voor deze omgezaagde cactus had dat duidelijk gemoeten. Toestemming zou volgens De Blerk niet zijn verleend voor een boom die wel een eeuw oud kan zijn. Waarom moest deze enorme cactus op de rand van de klif zo nodig worden gekapt? Was het omdat de boom het vrije zicht op de Caribische Zee hinderde? Verderop langs de klif staan nog enkele grote kadushi's. "Als het om het uitzicht gaat, dan ben ik bang dat die ook nog om zullen gaan."

Anonieme ontwikkelaar

Maar per saldo zijn de paar bouw kavels op het randje van Bolivia zijn grootste zorg niet. De Blerk is bang dat het bijzondere karakter en de vegetatie van de vroegere plantage zullen verdwijnen als een veel groter en omvangrijker bouwplan voor het gebied doorgaat. Want sinds een tijdje gaan op Bonaire verhalen rond over een anonieme Nederlandse projectontwikkelaar die op Bolivia 1500 woningen of meer wil bouwen. Dure huizen langs de klif – want daar, met dat uitzicht, wil iedereen wel wonen – en goedkopere woningen elders in het gebied.

De investeerder wil volgens een website met ronkende teksten de natuur en de cultuurhistorie van Bolivia herstellen, een fietsroute en wegen aanleggen. Tussen de 600 en 900 hectare van het gebied zou ontwikkeld worden. Op de site, opgezet door de firma Bonaire Investments NV, staan volzinnen over 'een gebied met enorme kansen'... 'extra aandacht voor de natuur en het behoud van landschappelijke waarden'... 'waar plaats is voor natuur, educatie en erfgoed'. Fraaie woorden, vinden ook de natuurbeschermers op Bonaire, maar op een website kun je van alles beweren, wie zegt dit eigenlijk?

Op vragen die via het mailadres op de website worden gesteld komt ook na herhaalde pogingen geen reactie. Pas na enig zoeken komt een naam boven, die van Frans Vinju, voormalig bankier en vermogensadviseur te Breda. Ja, hij heeft tussen de huidige eigenaren en de geïnteresseerde Nederlandse koper bemiddeld, vertelt hij eind november telefonisch. De deal is dan nog net niet helemaal rond, daarom wil de projectontwikkelaar nog even onder de radar blijven.

Een van de eigenaren van Bolivia is Richard Hart, voormalig gezaghebber van Bonaire. Van 1998 tot 2003 was hij de hoogste politieke gezagdrager op het eiland. Hij meldt per e-mail dat hij Bolivia erfde van zijn vader. De grond werd halverwege de jaren zestig van de vorige eeuw al verkocht aan Amerikaanse investeerders die hun bezittingen overbrachten in Bonaire Properties NV, waarvan Hart als minderheidsaandeelhouder mededirecteur is.

Hart begrijpt de zorgen over de toekomst van Bonaire niet. Hij zegt dat de